A TANÁCS AJÁNLÁSA

(2012. július 10.)

Belgium 2012. évi nemzeti reformprogramjáról és Belgium 2012–2015-ös időszakra vonatkozó stabilitási programjáról szóló tanácsi vélemény adásáról

(2012/C 219/02)

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikkének (2) bekezdésére és 148. cikkének (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre [1] és különösen annak 5. cikkének (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre [2] és különösen annak 6. cikkének (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta a Bizottságnak az „Európa 2020” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a foglalkoztatást és növekedést célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken fellépésre van szükség annak érdekében, hogy Európa növelhesse a fenntartható növekedés és a versenyképesség területén rejlő lehetőségeit.

(2) A Tanács 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot [3], melyek együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.

(3) A Tanács 2011. július 12-én ajánlást [4] fogadott el Belgium 2011. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményt adott Belgium 2011–2014-es időszakra vonatkozó, aktualizált stabilitási programjáról.

(4) A Bizottság 2011. november 23-án elfogadta a második éves növekedési jelentést, amely az Európa 2020 stratégiára épülve elindítja az előzetes és integrált gazdaságpolitikai koordináció második európai szemeszterét. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2012. február 14-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést, amelyben Belgiumot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra kerül sor.

(5) A Tanács 2011. december 1-jén következtetéseket fogadott el, amelyekben felhívta a szociális védelemmel foglalkozó bizottságot, hogy a Foglalkoztatási Bizottsággal és más bizottságokkal együttműködésben nyújtsa be a Tanácsnak az Európa 2020 szakpolitikai ciklus keretében javasolt intézkedésekkel kapcsolatos észrevételeit. Az említett észrevételek a Foglalkoztatási Bizottság véleményének részét képezik.

(6) Az Európai Parlament az 1466/97/EK rendelettel összhangban megfelelően részt vett az európai szemeszterben, és 2012. február 15-én elfogadta a 2012. évi éves növekedési jelentés foglalkoztatási és szociális vonatkozásairól szóló állásfoglalást és a 2012. évi éves növekedési jelentéshez való hozzájárulásról szóló állásfoglalást.

(7) Az Európai Tanács 2012. március 2-án jóváhagyta a pénzügyi stabilitás, a költségvetési konszolidáció és a növekedést ösztönző intézkedések biztosítására irányuló prioritásokat. Hangsúlyozta, hogy a differenciált és növekedést elősegítő költségvetési konszolidációnak prioritást kell élveznie, helyre kell állítani a gazdaságnak történő hitelnyújtás normál feltételeit, ösztönözni kell a növekedést és a versenyképességet, kezelni kell a munkanélküliséget és a válság társadalmi következményeit, valamint korszerűsíteni kell a közigazgatást.

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] 2012-re érvényben tartja a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2012. április 26-i 2012/238/EU tanácsi határozat (HL L 119., 2012.5.4., 47. o.).
[4] HL C 209., 2011.7.15., 1. o.

(8) Az Európai Tanács 2012. március 2-án arra is felkérte az Euro Plusz Paktumban részt vevő tagállamokat, hogy vállalásaikat kellő időben nyújtsák be ahhoz, hogy azokat stabilitási vagy konvergenciaprogramjukba, valamint nemzeti reformprogramjukba beépíthessék.

(9) Belgium 2012. április 30-án benyújtotta a 2012–2015-ös időszakra vonatkozó, 2012. évi stabilitási programját, valamint 2012. évi nemzeti reformprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján végzett részletes felülvizsgálat révén azt is megvizsgálta, hogy Belgiumban tapasztalható-e makrogazdasági egyensúlyhiány. A Bizottság a részletes felülvizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy Belgiumban külső egyensúlyhiány tapasztalható, az azonban nem túlzott.

(10) A 2012. évi stabilitási programnak az 1466/97/EK rendelet szerinti értékelése alapján a Tanács úgy véli, hogy a programban a költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági pálya 2012-re és 2013-ra vonatkozóan megalapozott, 2014-re és 2015-re vonatkozóan viszont optimista, mivel a Bizottság szolgálatainak 2012. tavaszi előrejelzései alapján a potenciális növekedésre vonatkozóan kirajzolódó legfrissebb becsléseknél sokkal jelentősebb GDP-növekedést irányoz elő. A stabilitási programban szereplő költségvetési stratégia célja az, hogy 2012-ben a hiány a GDP 3 %-a alá kerüljön (a 2011. évi 3,7 %-os értékről a GDP 2,8 %-ára), 2015-ben pedig nulla legyen. A stabilitási program megerősíti a strukturális értelemben vett költségvetési pozícióra vonatkozó középtávú célkitűzést, amely a GDP 0,5 %-át kitevő hiány. Ez megfelelően tükrözi a Stabilitási és Növekedési Paktum követelményeit. A 2012-re tervezett költségvetési hiány összhangban van a Tanács által a túlzott hiány kiigazítására vonatkozóan meghatározott határidővel, a tervezett költségvetési konszolidáció pedig megfelel a túlzotthiány-eljárás keretében tett tanácsi ajánlásban szereplő, átlagosan évente legalább a GDP ¾ %-át kitevő (strukturális szinten vett) kiigazításnak. Az államháztartási kiadások növekedésének mértéke – a diszkrecionális bevételi intézkedéseket figyelembe véve – 2013 és 2015-ös időszakban megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum kiadási referenciaértékeinek, 2012-ben azonban nem. Az (újraszámított) strukturális költségvetési egyenleg [1] alapján a stabilitási program előrejelzései szerint 2012-re a strukturális egyenleg a GDP 1,1 %-ával, a 2013–2015-ös időszakban pedig a GDP mintegy 0,8 %-ával javul. Ugyanakkor kockázatok adódnak abból, hogy a 2013-tól végrehajtandó további intézkedések nincsenek még meghatározva, és a makrogazdasági forgatókönyv 2014-től kezdve túlzottan optimista. A 2011-ben a GDP 98,0 %-át kitevő államadósság – amely jóval meghaladja a 60 %-os küszöböt – a stabilitási program előrejelzése szerint stabilizálódik, majd 2015-ben 92,3 %-ra csökken; ez megfelelő előrehaladást jelentene a Stabilitási és Növekedési Paktum adósságcsökkentési célszáma felé.

Ezenfelül a pénzügyi ágazatnak nyújtott garanciákból adódó rejtett kötelezettségek különösen nagymértékűek. Az államháztartás szabályokon alapuló, többéves kerete szempontjából – különös tekintettel a kiadásokra – előnyös lenne végrehajtási mechanizmusokat és/vagy kötelezettségvállalásokat bevezetni Belgium régiói és közösségei szintjén, valamint helyi szinten, a rájuk vonatkozóan meghatározott hiánycélnak való megfelelés érdekében.

(11) A népesség idősödésével járó költségeket kezelni kell, továbbá a magas államadósság csökkentése érdekében meg kell valósítani a hiány strukturális csökkentését. Az új szövetségi kormány 2011 decemberében a belga öregségi szociális biztonsági rendszer reformjában állapodott meg. Most a kezdeményezett jogszabályi reformok eredményes végrehajtására és nyomon követésére van szükség a tényleges nyugdíjba vonulási életkor megemelése érdekében. A belga öregségi szociális biztonsági rendszer reformját alapvetően fontos olyan intézkedésekkel alátámasztani, amelyek az aktív idősödést és a hosszabb ideig való munkavállalást ösztönzik, továbbá e cél elérését további reformokkal – így például a kötelező nyugdíjkorhatárnak a várható élettartamhoz igazításával – is elősegíthetnék.

(12) A belga pénzügyi rendszer továbbra is jelentős kihívásokkal néz szembe. A belga bankok szerkezetátalakítása még folyamatban van, és a 2008–2009 folyamán a pénzügyi válság miatt nyújtott állami támogatást még nem fizették vissza hiánytalanul. Ráadásul a garanciák jelentős mértéke miatt a bankszektort és a közszférát terhelő kockázatok összefüggenek egymással.

(13) A folyó fizetési mérleg fokozatosan romlik. A szolgáltatások egyenlegének javulása nem ellensúlyozza a külkereskedelmi áruforgalom egyenlegének romlását. A belga áruexport visszaszorult, nem csupán a világkereskedelem bővüléséhez képest, hanem az euroövezet más tagállamaihoz és az euroövezet átlagához viszonyítva is, ami a fajlagos munkaerőköltségek kedvezőtlen belföldi alakulására utal, Belgium fő kereskedelmi partnereivel (Hollandia, Franciaország, Németország) és az euroövezet egészével összevetve. Az automatikus bérindexálás rendszerének fennállása mellett a reálbérek növekedésének 0,3 % alatt tartására irányuló kormányzati erőfeszítések a 2011–2012-es időszakban valószínűleg nem tudták

[1] A Bizottság szolgálatai által a programban megadott információk alapján a közösen elfogadott módszertan alkalmazásával újraszámított, egyszeri és ideiglenes intézkedésektől mentes, ciklikusan kiigazított egyenleg.

megakadályozni, hogy a nominálbérek növekedése meghaladja a szomszédos országokban jellemző szintet. Bár a termelékenység szintje magas, Belgiumban a növekedés gyenge, és a közbenső inputok – főként az energia – költségei szintén magasak. A kiskereskedelmi gáz- és villamosenergia-árakat befagyasztották az infláció visszafogása érdekében, ám nem történtek konkrét lépések a béralku és a bérindexálás rendszerének reformja tekintetében. A magánszektorban a kutatás és fejlesztés (K+F) intenzitása az elmúlt években stagnált, és a szakképzett munkaerő hiánya – különösen természettudományos és műszaki téren – jelentősen akadályozhatja majd a belga gazdaság innovációs teljesítményének további fejlesztését.

(14) Történtek bizonyos strukturális intézkedések a fiatalabb és idősebb munkavállalók foglalkoztatásának javítása és a munkanélküliek nagyobb arányú munkába állítása érdekében. Belgium átfogó reformot indított a munkanélküli ellátások rendszerére vonatkozóan. Ennek ellenére továbbra is strukturális problémák tapasztalhatók a munkaerőpiacon, és többet is lehetne tenni ezek kezelése érdekében. Az egész életen át tartó tanulásban való részvételi arány fokozása, valamint a szakoktatás és -képzés területére irányuló reformok alapvetően fontosak az aktív munkaerő-piaci intézkedések eredményességéhez, különösen az idősebb munkavállalók és a hátrányos helyzetű csoportok, így a migráns háttérrel rendelkező személyek esetében. Nem történt jelentős előrelépés a munkaerő adóterhének csökkentése terén. A legalacsonyabb bérekre vonatkozóan 2011 júniusában új adójóváírást vezettek be, ám ez nem bizonyult elégségesnek ahhoz, hogy orvosolja a legalacsonyabban fizetetteket érintő munkanélküliségi csapdákat. Nem történt elmozdulás a munka adóterhei felől a fogyasztást terhelő adók és/vagy környezetvédelmi adók irányába.

(15) A kiskereskedelemben és a hálózatos iparágakban jellemző visszafogott versenyből, valamint a felügyeleti keret gyengeségeiből fakadóan Belgiumban számos áru és szolgáltatás általában drágább, mint más tagállamokban. A kiskereskedelemi ágazatban még mindig jelentősek az akadályok és a működési korlátozások. Versenykorlátozó rendelkezések szabják meg továbbra is a nyitvatartási időt, védik a már piacon lévőket az új belépőktől, és gátolják az új üzleti modellek és technológiák elterjedését. A versenyt érintően a hálózatos iparágaknál jellemző közös probléma Belgiumban a piacon lévők erős pozíciója és a többi tagállamhoz képest magas belépési korlát, aminek eredményeként ezekben az ágazatokban a korábban monopóliummal rendelkezők továbbra is magasabb árakat szabnak, mint amire egy versenypiacon lehetőségük lenne. A belga versenyhatóság reformja folyamatban van, ám nem egyértelmű még, hogy a megreformált hatóság kellőképpen független lesz-e, és rendelkezik-e majd a szükséges forrásokkal.

(16) Bár Belgium jól halad a megújuló energiaforrások gazdaságban való arányának növelésére vonatkozó célkitűzés megvalósítása felé, a kibocsátás-kereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokban [1] az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére vonatkozó 15 %-os célkitűzés irányában az előrejelzés szerint gyakorlatilag nem történik előrelépés. E helyzet kezelésére 2011-ben Belgium nem fogadott el megfelelő intézkedéseket vagy szakpolitikai kezdeményezéseket.

(17) Belgium számos vállalást tett az Euro Plusz Paktum keretében. Ezek a vállalások és a 2011-ben tett vállalások végrehajtása a versenyképesség fokozására, a foglalkoztatási ráta növelésére, az államháztartás fenntarthatóságának javítására és a pénzügyi stabilitás erősítésére irányulnak. A Bizottság értékelte az Euro Plusz Paktum keretében tett vállalások teljesítését. Ezen értékelés eredményeit a Tanács az alábbi ajánlásokban figyelembe vette.

(18) A Bizottság az európai szemeszterrel összefüggésben elvégezte Belgium gazdaságpolitikájának átfogó elemzését. Értékelte a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint benyújtotta a részletes felülvizsgálat eredményeit. Figyelembe vette nemcsak a programok Belgium fenntartható költségvetési és társadalmi-gazdasági politikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az alábbi 1–7. ajánlás tükrözi a Bizottságnak az európai szemeszter keretében tett ajánlásait.

(19) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta a stabilitási programot, és véleményét [2] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

(20) A Bizottság részletes felülvizsgálata eredményének és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a nemzeti reformprogramot és a stabilitási programot. A Tanács 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait különösen az alábbi 1., 4., 5. és 6. ajánlás tükrözi,

[1] Belgiumban a kibocsátásnak csupán 37,9 %-a származik az Unió kibocsátáskereskedelmi rendszere (ETS) alá tartozó ágazatokból. A legfontosabb ETS-en kívüli ágazatok közül az országban a közúti közlekedés (21,5 %) és az energiafelhasználás (38,9 %) az üvegházhatású gázok kibocsátásának legjelentősebb forrása.

[2] Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

AJÁNLJA, hogy Belgium a 2012–2013-as időszakban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Hajtsa végre a 2012. évre vonatkozó költségvetést, biztosítva azt, hogy a túlzott hiányt 2012-ig kiigazítsák. Emellett határozza meg a 2013. évre és az azt követő időszakra vonatkozó, a költségvetési stratégia végrehajtásához szükséges intézkedéseket, biztosítva ezáltal a túlzott hiány tartós kiigazítását és a középtávú célkitűzés felé való megfelelő előrelépést, beleértve a kiadási küszöbértéknek való megfelelést, és biztosítva az adósság csökkenésére meghatározott küszöbértéknek való megfelelés felé haladást. Módosítsa a költségvetési keretet annak érdekében, hogy a költségvetési célkitűzések a szövetségi és a szövetségi alatti szinteken kötelező erejűek legyenek, továbbá fokozza a kormányzati szintek tekintetében a tehermegosztás átláthatóságát és az elszámoltathatóságot.

2. Folytassa az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságának javítását az idősödéssel kapcsolatos kiadások megfékezésével, beleértve az egészségügyi kiadásokat is. Hajtsa végre az előnyugdíj- és a nyugdíjrendszer reformját, és tegyen további lépéseket a tényleges nyugdíjba vonulási életkor emelése érdekében, többek között a kötelező nyugdíjkorhatárnak a várható élettartamhoz igazítása révén.

3. Ösztönözze a leggyengébb bankok tőkeemelését a bankszektor erejének megalapozása érdekében, hogy az ágazat be tudja tölteni szokásos szerepét a gazdaságnak történő hitelnyújtásban.

4. A munkahelyteremtés és a versenyképesség erősítése érdekében tegyen lépéseket – a nemzeti gyakorlatnak megfelelően a szociális partnerekkel folytatott konzultációt követően – a béralku és a bérindexálás rendszerének reformja irányába. Első lépésként biztosítsa, hogy a bérek növekedése jobban tükrözze a munkaerő termelékenységének és versenyképességének alakulását i. a „bérnormában” meghatározott utólagos korrekciós mechanizmusok alkalmazásának biztosításával és a költségek tekintetében való versenyképesség javítása érdekében az átfogó megállapodások előtérbe helyezésével; valamint ii. az ágazati kollektív szerződések mentességi záradékai alkalmazásának elősegítésével, hogy a bérek növekedése jobban tükrözze a munkaerő termelékenységének helyi szintű alakulását.

5. Valósítson meg jelentős átcsoportosítást a munka adóterhei felől a növekedést kevésbé torzító adóformák, ezenbelül például a környezetvédelmi adók irányába. Folytassa a munkanélküli ellátások rendszerének megkezdett reformját a foglalkoztatást visszafogó tényezők csökkentése érdekében, és a foglalkoztatás támogatását és az aktivizálást szolgáló politikákat összpontosítsa erőteljesebben az idősebb munkavállalókra és a hátrányos helyzetű csoportokra, különösen a migráns háttérrel rendelkező személyekre. Használja ki a munkaerő-piaci hatáskörök tervezett további regionalizációját arra, hogy erősödjön a munkaerő régióközi mobilitása, és fokozódjon a koherencia az oktatás, az egész életen át tartó tanulás, a szakképzés és a foglalkoztatás területére vonatkozó politikák között. Terjessze ki az aktivizálást célzó jelenlegi intézkedéseket valamennyi korcsoportra.

6. Az akadályok lebontásával és a működési korlátozások enyhítésével tegyen további intézkedéseket a kiskereskedelmi ágazatban folyó verseny erősítése érdekében. A szabályozási korlátok felülvizsgálatával és az állami támogatási szabályok hatékony érvényesítését szolgáló intézményi rendelkezések megerősítésével tegyen intézkedéseket a hálózatos iparágakban folyó verseny erősítésére.

7. Tegyen további lépéseket a kibocsátáskereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokban az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére meghatározott célok elérésének felgyorsítására, különösen annak biztosításával, hogy a közlekedési ágazat jelentősen hozzájáruljon e célhoz.

Kelt Brüsszelben, 2012. július 10-én.

a Tanács részéről

az elnök

V. SHIARLY